

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Tekmovanje učenk in učencev 8. in 9. razreda osnovne šole s področja zgodovine

RIMSKI VSAKDAN NA SLOVENSКИH TLEH

ŠOLSKO TEKMOVANJE

2021/22

Datum: 7. 12. 2021

Ime in priimek ali šifra:

Razred:

Naloga	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Možno št. točk	5	5	5	6	3	3	3	5	5	5	5
Doseženo št. točk											

Draga tekmovalka, dragi tekmovalec!

V pripravah na letošnje šolsko tekmovanje s področja zgodovine si poglobil/poglobila in razširil/razširila znanje o rimskem vsakdanu na Slovenskem.

Naloge v pisnem preizkusu znanja pozorno preberi, razmisli in jih reši.

Piši z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Če se zmotiš, odgovor prečrtaj in napiši na novo.

Pisni preizkus znanja obsega 11 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežeš, je 50.

Čas reševanja je 60 minut.

Želimo ti veliko uspeha.

Državna tekmovalna komisija

1. naloga (5 točk)

5	
---	--

Reši nalogo.

Dane trditve se nanašajo na rimsko obdobje na slovenskih tleh.

Če je trditev pravilna, označi DA; če ni, označi NE.

Proces romanizacije se je na današnja slovenska tla začel širiti pred več kot 2000 leti iz Ogleja/Akvileje.	DA	NE
Na področju Drnovega/Nevioduna so imeli Rimljani vodovod, speljan iz reke Save.	DA	NE
Steklena posoda je bila cenejša od keramične, zato so jo bolj množično uporabljali.	DA	NE
Oljenke so Rimljani uporabljali za postrežbo oljčnega olja na gostijah.	DA	NE
Slovani so rimske staroselce označevali s toponimi iz podstave Lah, npr. Laše, Lahovnik, Laško ...	DA	NE

2. naloga (5 točk)

5	
---	--

Reši nalogo.

Rimljani so bili zelo iznajdljivi, saj so si svoje življenje olajšali na različne načine.

Na črte pred poimenovanjem na levi strani napiši črko z ustrežno razlago.

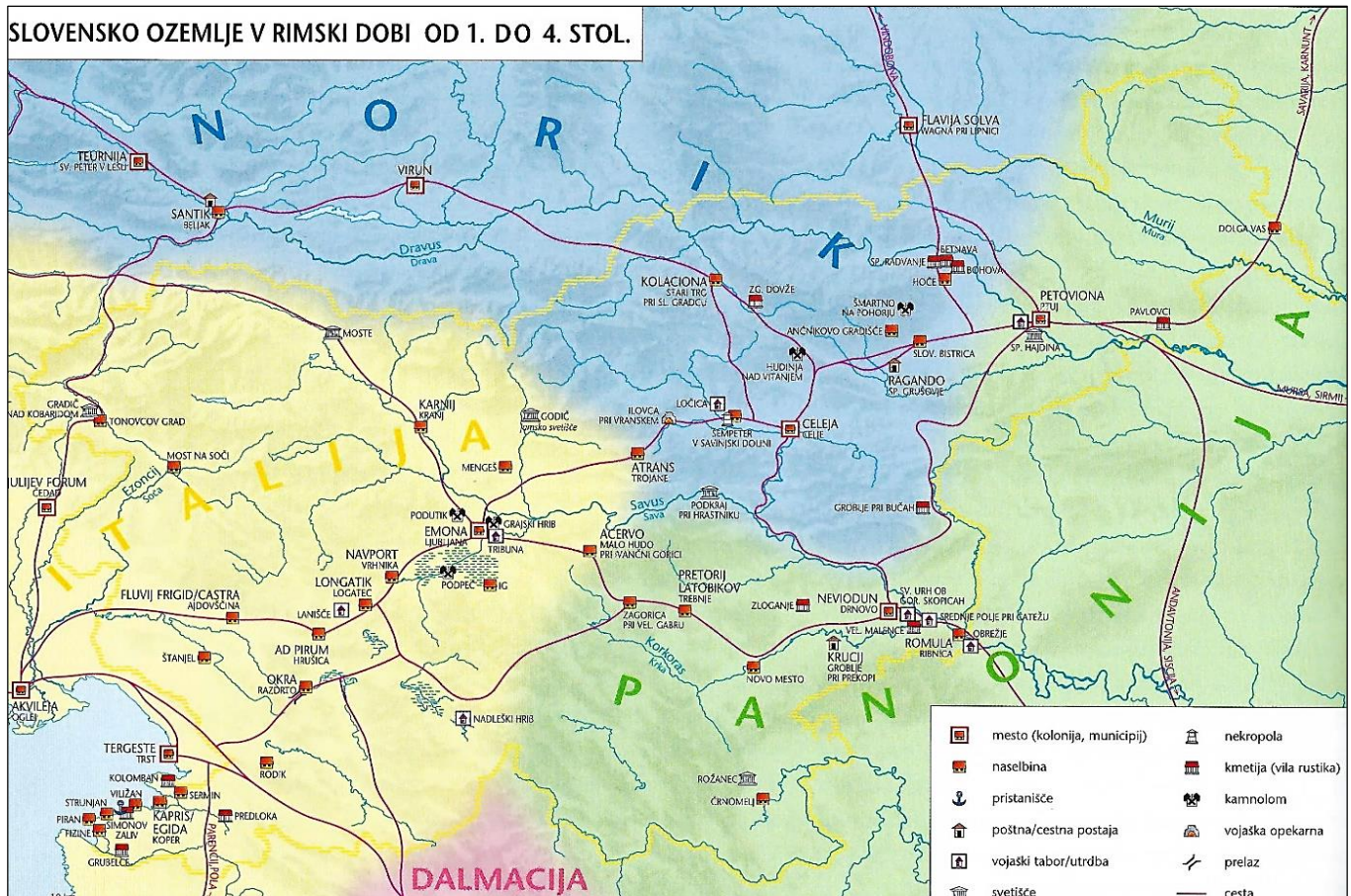
___ Insula	A	Javno stranišče.
___ Garum	B	Žličasto orodje za čiščenje telesa.
___ Strigil/Striglis	C	Kovinsko pisalo za pisanje na voščene tablice.
___ Latrina	Č	Moški rimski prstan.
___ Glirarij/Glirarium	D	Slana ribja omaka iz ribje drobovine ali celih rib, začimb in soli.
	E	Posoda, namenjena pitanju polhov.
	F	Stavba, razdeljena na več stanovanj z lastnim vhodom.

3. naloga (5 točk)

5

Oglej si zemljevid in reši naloge.

Zemljevid prikazuje najpomembnejša najdišča in pglavitne ceste ter meje rimskih provinc iz časa rimske dobe na slovenskih tleh.

(Vir: Slovenski zgodovinski atlas (2011). Ljubljana: Nova revija, str. 32.)

a) Sedanje slovensko ozemlje je postalo interesno območje rimske države v 1. polovici 2. stoletja pr. Kr. po ustanovitvi kolonije v severovzhodnem zaledju Jadranskega morja. Poimenuj to kolonijo. (1 točka)

b) Na zemljevidu obkroži mesti na današnjih slovenskih tleh, ki sta bili municipija. (1 točka)

c) Mesta so lahko imela status municipija ali kolonije. Pojasni, v čem je bila razlika med municipijem in kolonijo z vidika državljskih pravic meščanov. (1 točka)

č) Čez slovensko ozemlje je bilo speljanih več cestnih povezav. Za kakšno vrsto ceste gre, če je bila ta označena z miljniki? (1 točka)

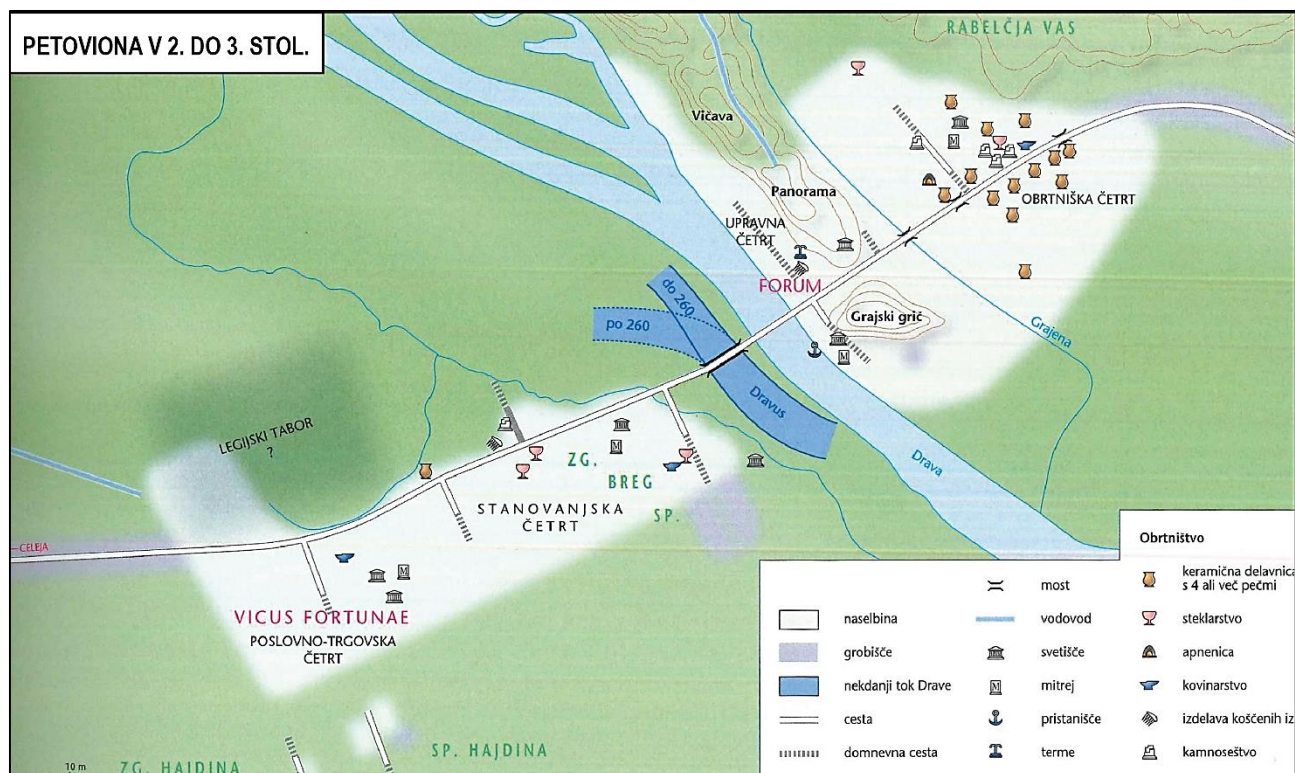
d) Glede na dani zemljevid je bila Emona del Italije in ne province Panonije. Pojasni, na podlagi katerega arheološkega in epigrafskega dokaza arheologi in zgodovinarji danes to z gotovostjo trdijo. (1 točka)

4. naloga (6 točk)

6

Oglej si načrt mesta in reši naloge.

Slika predstavlja zgradbo in obseg najstarejšega mesta na prostoru današnje Slovenije, Petovione.

(Vir: Slovenski zgodovinski atlas (2011). Ljubljana: Nova revija, str. 33.)

a) Za časa katerega rimskega cesarja je Petoviona postala kolonija?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom. (1 točka)

- A Oktavijana.
- B Vespazijana.
- C Trajana.

b) S pomočjo slike ugotovi, na katerem bregu Drave je bil v Petovioni postavljen legijski tabor. (1 točka)

c) Utemelji, zakaj je bila smiselna izgradnja pristanišča ob vznožju Grajskega griča, ne pa kje druge ob reki. (1 točka)

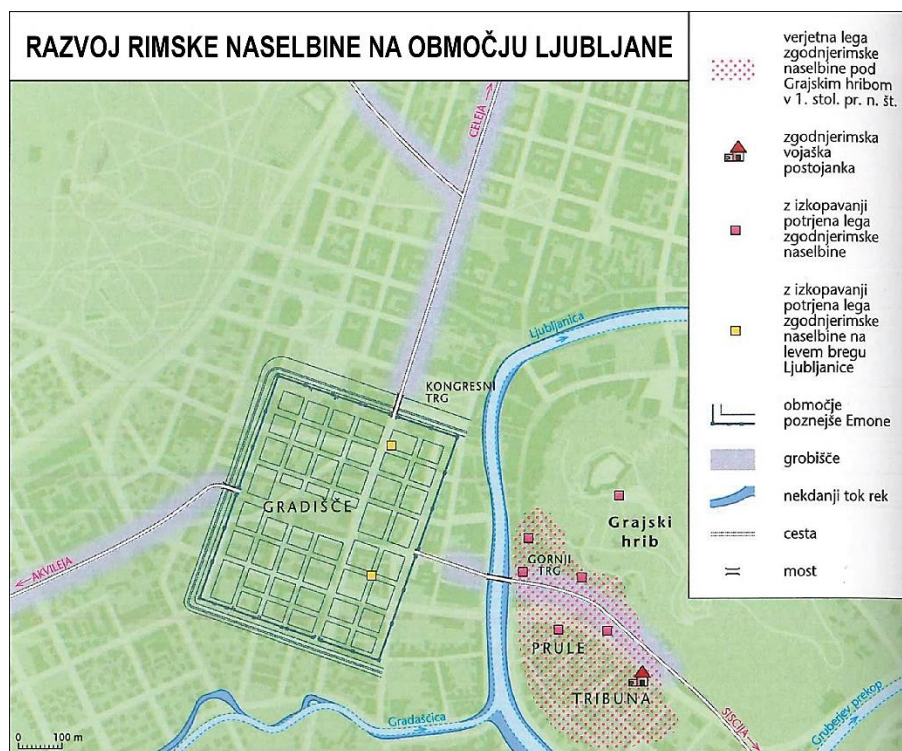
č) S pomočjo slike razberi, katera obrtna dejavnost je bila najbolj razširjena, in pojasni, zakaj. (2 točki)

d) Petoviona je bila tudi pomembno središče mitraizma, vzhodnjaškega kulta boga Mitreja. Na sliki obkroži tisti del mesta, v katerem je bil najden največji mitrej. (1 točka)

5. naloga (3 točke)

3	
---	--

Oglej si zemljevid in reši naloge.

(Vir: Slovenski zgodovinski atlas (2011). Ljubljana: Nova revija, str. 34.)

a) *Dopolni poved tako, da obkrožiš črko pred pravilnim odgovorom.* (1 točka)

Rimska Emona je nastala

- A pod Krimom.
- B med Šišenskim hribom in Šmarno goro.
- C med Šišenskim hribom in Grajskim hribom.

b) Za Emono je Ljubljana predstavljala pomembno transportno pot. Napiši, zakaj se je za Rimljane pomen Ljubljane kot transportne poti zmanjšal ravno po koncu avgustejske dobe. (1 točka)

c) Ljubljana s svojimi pritoki predstavlja eno najpomembnejših arheoloških najdišč. Pojasni, zakaj. (1 točka)

6. naloga (3 točke)

3	
---	--

Reši naloge.

Na sliki sta otroški igrači – punčki, ki so ju odkrili v Emoni.

(Vir: Istenič, J. (2014): *Rimske zgodbe s stičišča svetov*. Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, str. 76.)

a) Iz katerega materiala sta bili narejeni otroški igrači – punčki? (1 točka)

b) Pojasni, zakaj je bilo največ takšnih punčk najdenih v grobovih deklet, ki so bile mlajše od 12 let, ne pa starejših. (1 točka)

c) Na podlagi česa so arheologi sklepali, da sta otroški igrači najverjetneje iz 3. stoletja? (1 točka)

7. naloga (3 točke)

3	
---	--

Reši naloge.

Slika prikazuje zgodnjeantično posodo za pitje.

(Vir: *Keramika iz časov Rimljanov*, dokumentarna oddaja (2014). Dostopno na: <http://4d.rtvsllo.si/#arhiv/dokumentarna-oddajakulturno-umetniški-program/174255984> [14. 7. 2021].)

a) Kako se imenuje prikazana pivska posodica?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom. (1 točka)

- A Skifos.
- B Stilus.
- C Strigil.

b) Iz katerega materiala je bila narejena posodica na sliki? (1 točka)

c) Pivske posodice so s svojim okrasjem in barvitostjo zagotovo prispevale k razkošju sredozemskih poedin, simpozijev. Kaj so običajno na teh dogodkih pili iz omenjenih posodic? (1 točka)

8. naloga (5 točk)

5	
---	--

Reši naloge.

Rimljani so bili zelo ponosni na svoj nakit.

a) Iz katerega materiala so Rimljani izdelovali gеме? (1 točka)

b) S katero vrsto nakita so jih običajno spojili? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom. (1 točka)

- A Z zapestnico.
- B S prstanom.
- C S pasom.
- Č S fibulo.

c) Navedi dva namena uporabe gem. (2 točki)

(Vir: Istenič, J. (2014): *Rimske zgodbe s stičišča svetov*. Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, str. 73.)

č) S katerim od mitoloških antičnih junakov povezujemo najdbe na sliki?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom. (1 točka)

- A S Tezejem.
- B Z Apolonom.
- C S Heraklejem.
- Č S Prometejem.

9. naloga (5 točk)

5	
---	--

Preberi besedilo in reši naloge.

»Poleg videza cesarja in članov njegove družine sporočajo cesarjeve vojaške načrte in zmage, osvojitve novih ozemelj, skrb za razvoj mest (npr. z izgradnjo pomembnih javnih stavb) ter njegove vrline, kot so pravičnost, radodarnost, velikodušnost, pogum v boju, pobožnost, milost do premaganega sovražnika.«

(Vir: Istenič, J. (2014): *Rimske zgodbe s stičišča svetov*. Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, str. 99.)

a) Na čem so cesarji izražali svoja sporočila? (1 točka)

b) V besedilu poišči in napiši tri pomensko različne upodobitve cesarske propagande. (3 točke)

1. _____

2. _____

3. _____

c) Starorimski pregovor pravi:

»Kolikor imaš, toliko veljaš.« (*Assem habeas, assem valeas*).

(Vir: Istenič, J. (2014): *Rimske zgodbe s stičišča svetov*. Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, str. 99.)

Pojasni, zakaj ravno as nastopa v pregovoru. (1 točka)

10. naloga (5 točk)

5	
---	--

Reši naloge.

Rimski denar je bil splošno sprejeto plačilno sredstvo, ki je krožil po vsej rimski državi in tudi izven njenih meja.

a) Med novci se pojavljata tudi as in aureus. Kateri je imel višjo vrednost in zakaj? (2 točki)

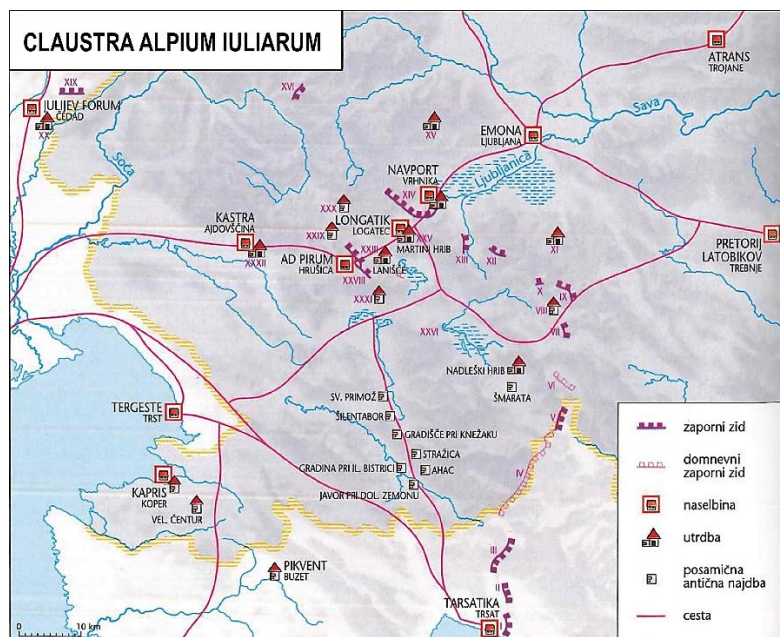
b) Napiši ime mesta, v katerem je bila v 1. in 2. stoletju najpomembnejša cesarska kovnica na območju rimske države. (1 točka)

c) Navedi dva razloga, zaradi katerih so morali od 3. stoletja dalje po vsej državi ustanoviti mrežo kovnic. (2 točki)

11. naloga (5 točk)

5

Oglej si zemljevid in reši naloge.

(Vir: Slovenski zgodovinski atlas (2011). Ljubljana: Nova revija, str. 36.)

a) Napiši, kaj je bila Claustra Alpium Iuliarum. (1 točka)

b) Zakaj so Rimljani proti koncu 3. in v 4. st. zgradili Claustro Alpium Iuliarum? (1 točka)

c) Imenuj dve vrsti objektov, ki so sestavljali Claustro Alpium Iuliarum. (2 točki)

1. _____

2. _____

č) Gradnja ni upravičila svojega namena. Razloži, zakaj ga ni. (1 točka)